

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 18 Ekim 2012
Nr. Ref.: RK 315/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 121/11

Başvurucu

Arjana Syla

**Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Rev. 134/2010 sayı ve 17 Mayıs 2011 tarihli
kararı hakkında anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucu, Lipyanlı avukat Sabri Kryeziu tarafından temsil edilen Poduyeva Belediyesine bağlı Gllamnik köyü mukimi Arjana Syla'dır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu, kendisine 24 Haziran 2011 tarihinde teslim edilen Rev. 134/2010 sayı ve 17 Mayıs 2011 tarihli Kosova Yüksek Mahkemesi kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucunun 13 Eylül 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") yaptığı başvuruda Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 46. maddesi [Mal Güvenliği] ile güvence altına alınmış hakkının ihlal edildiği ileri sürülmüştür.

İlgili Hukuk

4. Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 20. maddesi ve İçtüzüğü'nün 56 (2) fıkrası.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu, temsilcisi Avukat Sabri Kryeziu aracılığıyla 13 Eylül 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuşlardır.
6. Mahkeme Başkanı'nın 7 Şubat 2011 ve GJR 121/11 sayılı kararıyla Üye Altay Suroy raportör yargıç olarak tayin edilmiştir. Başkan'ın aynı tarih ve K.SH. 121/11 sayılı kararıyla Üye Almiro Rodrigues başkanlığında, üyeler Enver Hasani ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Anayasa Mahkemesi 30 Ocak 2012 tarihinde, başvurunun Rev. nr. 134/2010 sayı ve 17 Mayıs 2011 tarihli Yüksek Mahkeme kararı hakkında anayasa denetim başvurusunda bulunduğunu Yüksek Mahkeme'ye bildirmiştir.
8. Mahkeme, yargıya intikal etmeden önce meseleleri ele alan HABITAT Mülk ve Konut İşleri Müdürlüğü'nün bir kısım sorumluluklarının ardılı olan Kosova Mülkiyet Ajansı'ndan 25 Haziran 2012 tarihinde konuya ilişkin evrakın tamamını talep etmiştir.
9. Kosova Mülkiyet Ajansı 25 Haziran 2012 tarihinde Mahkeme'nin talebine cevaben gönderdiği yazının ekinde HABITAT Mülk ve Konut İşleri Müdürlüğü'nün konuya ilişkin kararlarını sunmuştur.
10. Başkan'ın 12 Ekim 2012 tarih ve KSH 121/11 sayılı kararıyla Üye Gjyljeta Mushkolaj'ın görev süresinin 26 Haziran 2012 tarihinde tamamlanması üzerine Üye Almiro Rodrigues başkanlığında üyeler Enver Hasani ve Ivan Çukalović'ten oluşan yeni Ön İnceleme Heyeti'ni belirlenmiştir.
11. Ön İnceleme Heyeti raportör yargıcın raporunu 18 Ekim 2012 tarihinde inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

12. İhtilaf konusu mülk zamanında Priştine Televizyonu Ortak Çalışma Şirketi tarafından 01-2218 sayı ve 10 Nisan 1979 tarihli kararla Xh. J.'ye tahsis edilmiş olan 73.58 m²lik zemin kat dairesidir.

13. Daha sonra 8 Ekim 1979 tarih ve 1193/9287 sayılı sözleşmeyle Xh. J. Priştine Konut ve Ticari Mekan Çıkar Özerk Yönetim Birliği ile anlaşarak eşiyile beraber daireyi daimi kullanım hakkını elde etmiştir. Bu anlaşma Priştine Televizyonu çalışanlarına ailenin diğer fertlerine de konutta kalma imkanı sağlıyordu.
14. XH. J. ve eşinin 1994 yılında işten atıldıktan sonra daireden de atılmıştır.
15. Priştine Belediyesi Şehirleşme ve Konut İşleri Sekreterliğinin 15 Şubat 1994 tarih ve 360-389 sayılı kararıyla söz konusu daire N. V.'ye tahsis edilmiştir.
16. O dönemde Priştine Belediye Mahkemesi'nde çalışmakta olan N. V. 14 Mayıs 1997 tarihinde Priştine Konut Kamu Şirketiyle söz konusu daireye ilişkin 287/1 sayılı kira sözleşmesini akdetmiştir.
17. N. V. 26 Mart 1999 tarihinde Vr.nr. 107/99 sayılı sözleşme ile daireyi satın alarak o tarihten itibaren dairenin sahibi olarak görünmektedir.
18. Başvurucunun şimdi müteveffa olan babası F. S. 28 Nisan 2005 tarihinde N. V. ile 50.000 € (elli bin avro) bedelle daire alım satım sözleşmesi akdetmiştir. Bu sözleşme Priştine Belediye Mahkemesince Vr. nr. 4424/2005 sayı ile onaylanmıştır.
19. HABITAT Mülk ve Konut İşleri Müdürlüğü'ne ihtilaf konusu bu daire hakkında şu üç başvuru yapılmıştır: Xh. J tarafından DS008127 sayılı dilekçe, N. V. tarafından DS 00419 sayılı dilekçe ve D. P. tarafından DS 603193 sayılı dilekçe.
20. Kosova Mülkiyet Ajansı tarafından gönderilen cevapta şu açıklamalara yer verilmiştir:

Müdürlük mezkur mülke ilişkin şu üç dilekçeyi kabul etmiştir:

1 Ocak 2000 tarihinde N. V. tarafından teslim edilen C kategorisi DS000419 sayılı dilekçeyi kabul etmiştir. Sorumlu taraf olan F.S. (adının ilk harfleri F.S. olan bu kişi başvurucunun babası değildir) bu mülk üzerinde hak iddia etmeyip sadece kalacak bir yerinin olmasını istemiştir.

Müdürlük 9 Eylül 2002 tarihinde D. P. tarafından yapılan C kategorisinden DS603193 sayılı başvuruyu kabul etmiştir. Bu başvuruda sorumlu taraf olarak Bay Xh. J. adına yasal hak talebinde olan ve onu temsil eden Rr.H. idi.

Müdürlük 13 Mayıs 2003 tarihinde Bay Xh.J.'yi temsilen Bay Rr. H. tarafından sunulan A kategorisi DS008127 sayılı başvuruyu kabul etmiştir.

Komisyon ilk önce Bayan N. V. tarafından sunulan C kategori DS000419 sayılı başvuruyu inceleyerek 13 Aralık 2002 tarihinde çıkarttığı HPCC/D/62/2002/C sayılı kararla DS000419 sayılı başvurunun reddine karar verir. Komisyon kararı müdahil taraflara bildirilip N.V. tarafından yasal süre içerisinde Müdürlüğe Komisyon kararının gözden geçirilmesi talep edilmiştir. Gözden geçirme talebi üzerine Komisyon 9 Aralık 2004 tarihinde HPCC/REC/41/2004 sayılı kararla gözden geçirme talebinin reddine karar verilmiştir. Bu karar da müdahil taraflara bildirilmiştir. Daha sonra Bayan N.V. mezkur mülkü sattığı gerekçesiyle DS000419 sayılı dosyanın kapatılmasını talep etmiştir.

Komisyon daha sonraları DS008127 ve DS6033193 sayılı başvuru yazışmalarını ve HPDCC/D/181/A&C kararlarını inceledikten sonra Xh.J. tarafından yapılan A kategorisi DS008127 sayılı başvurunun kabulüne ve mülke ilişkin malik olma hakkının Bay Xh. J.'ye iadesine, Bayan D. P. tarafından yapılan C kategorisi DS603193 sayılı başvurunun reddine karar vermiştir. Bu karar da müdahil taraflara tebliğ edilmiş ve Bay F.S.'ye (ilgili taraf olarak) yasal süre içerisinde 2000/60 sayılı UNMIK Yönetmeliği'nin kararın çıkarıldığı tarihten itibaren bir yıl içerisinde ilgili tarafların kararın gözden geçirilmesine yönelik başvuruda bulunulabileceğini öngören 14.1 fıkrası uyarınca Komisyon kararının gözden geçirilmesini talep etmiştir. Bay F. S. gözden geçirme dilekçesinin ekinde satıcı sıfatıyla C kategorisi DS00419 sayılı başvuruyu yapan N.V. ile alıcı sıfatıyla Priştine Belediye Mahkemesince onaylanmış Vr.nr. 4424/2005 sayı ve 22.06.2005 tarihli mezkur mülke ilişkin alım satım sözleşmesini de sunmuştur.

Gözden geçirme başvurusunu inceledikten sonra Komisyonun çıkarttığı HPCC/REC/76/2006 sayı ve 16 Ekim 2006 tarihli kararla Bay F. S. tarafından yapılan gözden geçirme başvurusunun reddine ve ilk derecenin HPCC/D/181/2005/A&C sayı ve 30 Nisan 2005 tarihli kararın yürürlükte kalması kararlaştırılmıştır. Bu karar da müdahil taraflara bildirilmiştir.

21. Komisyon kararının kesinleşmesinden sonra Bay Xh. J. mülkün iadesini talep etmiştir. HABITAT Mülk ve Konut İşleri Müdürlüğü görevlileri 7 Mayıs 2007 tarihinde mülkteki eşya ve insanları tahliye etmiş ve 8 Mayıs 2007 tarihinde konutun anahtarını Bay Xh. J.'ye teslim etmişlerdir. Bunun üzerine HABITAT Mülk ve Konut İşleri Müdürlüğü DS000419, DS008127 ve DS03193 sayılı başvuruların tümünü kapatmıştır.

Adalet Mahkemelerindeki Yargı Süreci

22. Başvurucunun babası F. S., 29 Ekim 2007 tarihinde Priştine Belediye Mahkemesi'nde dava açarak Xh.J.'nin malik olduğu dairenin tahliyesini talep etmiştir.
23. Priştine Belediye Mahkemesi 28 Mayıs 2008 tarihinde çıkarttığı C.nr. 1185/2007 sayılı kararla dava dilekçesini temelden yoksun bularak reddetmiş ve şu hususa vurgu yapmıştır:

Mahkeme, HABITAT tarafından çıkartılarak kesinleşmiş ve 1999/23 sayılı UNMIK Yönetmeliği'nin 2.7 fıkrası gereğince bağlayıcı olan bu kararı değiştirmek için yasal imkana sahip değildir. Bu tür davalarda ikililik olamayacağından bu karar Kosova'daki hiçbir adli veya idari organ tarafından gözden geçirilemez.

Devamında şu açıklamaya yer verilmiştir:

Mevcut davada HABITAT olduğu gibi mahkeme de "süre bakımında ilk olan" ilkesini desteklemekte olup davalı bu daireye 1979 tarihinde bu yana malik olduğu bu mülkte günümüzde oturma hakkına sahip taraf olarak dairede oturmaya devam etmektedir.

24. Başvurucunun babası Priştine Belediye Mahkemesi'nin kararını aldıktan sonra yasal süre içerisinde Priştine Bölge Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunmuştur.
25. Priştine Bölge Mahkemesi 4 Mart 2010 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 1412/2009 sayılı kararla davacının dava dilekçesinin temelli olduğunu, Priştine Belediye

Mahkemesi'nin maddi hukuku yanlış uyguladığını değerlendirmiş ve başvurusunun Mülkiyet Hukuku Yasası'nın 20.1 fıkrası hükümlerine göre alım satım sözleşmesi esasınca daire mülkiyet hakkını kazandığı şeklinde karar gerekçesini değiştirmiştir.

26. Kosova Yüksek Mahkemesi memnun olmayan taraftan revizyon başvurusunu kabul ettikten sonra 17 Mayıs 2012 tarihinde çıkarttığı Rev. nr. 143/2010 sayı ve 17 Mayıs 2012 kararı çıkartarak revizyon başvurusunun şu gerekçe ile temelli olduğunu tespit etmiştir:

Yüksek Mahkeme'nin değerlendirmesine göre ilk derece mahkemesinin hukuki tutumu yerinde ve kanuna uygundur; zira Priştine Televizyonu OBPB İşçi Konseyi'nin 2.10.1973 tarihinde kabul edilen kararı uyarınca davahın ilgili Çıkar Özerk Yönetim Birliği ile tahsisat sözleşmesi akdettiğinden olası herhangi bir hüküm veya süreç iptal edilmemiştir. Bu yüzden hukuki etkisi devam etmektedir. HABITAT da davahın talebi üzerine malik olma hakkını tanımıştır.

Devamında şu açıklamaya yer verilmiştir:

Mevcut davada davacı tahliyesini talep ettiği mülk üzerinde mülkiyet hakkını delillerle kanıtlamamıştır. Bu yüzden ikinci derece mahkeme kararı maddi hukukun yanlış uygulanmasından dolayı bozularak maddi hukuku doğru uygulayarak davacının dava dilekçesinin temelden yoksun olduğunu tespit ettiği birinci derece mahkemesinin kararı yürürlükte bırakılmıştır.

Başvurunun Kabul Edilirliği

27. Başvurucu Anayasa'nın 113.7 fıkrası uyarınca mülkiyet hakkının elde edilmesi yönünde tüm kanun yollarını tüketmiş olduğu halde, idari veya yargı organları tarafından Anayasa ile güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğine ilişkin delil sunmamıştır (bkz. mutatis mutandis, 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı ve Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı).
28. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi'nin görevi hukuk mahkemeleri tarafından çıkartılan kararlar hakkında temyiz başvurusunun yapıldığı mahkeme şeklinde faaliyet göstermek olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulanması görevi hukuk mahkemelerine aittir (bkz. mutatis mutandis Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
29. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. mutatis mutandis, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
30. Ancak usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya keyfiliğin olduğunu gözlemlememiştir (bkz. mutatis mutandis, 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı ve Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı).

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Yasa'nın 47.2 fıkrası ve İctüzüğün 56.2 fıkrası gereğince Anayasa Mahkemesi'nin 18 Ekim 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza